

Verslag wetenschappelijk medewerker Stichting Hirundo 2019.

Werk in Nederland.

- **CES-project in Elburg.**

Alle 12 vangsessies zijn weer uitgevoerd in 2019. Er werden 810 vogels geringd, dubbel zoveel als vorig jaar, met als meest bijzondere vangst een grauwe klauwier (2^e ooit hier).

Aantal geringde vogels van CES-project C02, Elburg Korte Waarden.

2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
810	406	740	675	568	650	668	744	635	805

- **Ringwerk boerenzwaluwen.**

In 2019 heb ik alleen nog gevangen en geringd op de 4 RAS-adressen waarbij nestjongen en oudervogels geringd werden.

Er zijn op de broedlocaties 400 nestjongen van boerenzwaluwen geringd. Van de 52 broedparen werden 95 oudervogels gevangen, dat is 91,3% van deze broedvogels.

*Aantal op de **RAS-erven** geringde boerenzwaluwen.*

Regio:	aantal RAS broedparen	Gevangen vogels	aantal ad. ongeringd	aantal ad. met ring
N.-Veluwe	52	95=91,3%	41	54=56,8%

Bijzonder was dat bij Cor de Zwaan een broedsel werd geringd waarvan 2 jongen **hybriden** waren: kruisingen van boerenzwaluw x huiszwaluw. Hierover is een bijdrage geschreven voor Anser, het magazine van de Vogelwacht Noord-Veluwe.

Op de **slaapplaats** te Elburg zijn 1844 boerenzwaluwen gevangen en geringd. Het waren 1653 jonge (1^e jaars) vogels en 191 volwassen (adulte) vogels. Er werden slechts 13 vogels gevangen die al een ring droegen, op 1 na (van slaapplaats Wilsum) afkomstig uit het ringgebied, zowel als nestjong als op slaapplaats geringd. En: er werd 1 eerstejaars hybride zwaluw gevangen, een toevallige samenloop met de 2 nestjongen te Oldebroek. De zwaluwen hadden dit jaar gekozen voor de slaapplaats aan de Korte Waarden, west van Elburg. Ik kon gebruik maken van het CES vangbaantje in het riet, waardoor de toegankelijkheid prima was. Geen diep water meer.

Overzicht van geringde boerenzwaluwen op de slaapplaats bij Elburg in 2019.

slaapplaats:	overj onger	1^e j. onger	totaal	hervangsten (ger)
Elburg	191	1653	1844	13

Geringde aantallen boerenzwaluwen op de slaapplaats bij Elburg vanaf 1998.

1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
3277	7147	5927	6474	10210	9665	7839	4590	5427	7701	5847	5047
2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019		
5759	3211	2692	2233	4488	2969	2862	1647	1458	1846		

- **Overig ringwerk.**

Behalve de vaste Boerenzwaluw- en CES projecten is er op diverse andere locaties geringd.

Op 27 mei werd er weer geringd bij de **oeverzwaluwkolonie** achter de waterzuivering bij Elburg. Er waren diverse bezoekers en belangstellenden aanwezig. Er werden 47 oeverzwaluwen geringd, een matig resultaat gezien de goede bezetting van de kolonie. De netten waren erg zichtbaar door de zon.

Buiten de 12 CES-data werd er in Elburg nog 13 keer in het riet gevangen. Een bijzondere mijlpaal werd bereikt op 30 juli 2019 toen ik hier mijn **300.000ste** vogel in Nederland heb geringd!!! Het was een eerstejaars kleine karekiet die tussen 08.00 en 09.00 uur werd geringd met ringnummer BJ.27801. Dit resultaat werd natuurlijk bereikt mede door de hulp van de verschillende helpers in al die jaren.

Op de verschillende **boerenerven** werden weer diverse **uilen en ooievaars** geringd. Als invalringer kreeg ik opnieuw het verzoek van de uilenwerkgroep Zwolle om ook in 2020 te ringen in 's Heerenbroek en Mastenbroek. Dit omdat hun vaste ringer Jan van Dijk in 2017 plotseling was overleden en er nog geen opvolger was gevonden. In totaal heb ik 138 nestjongen van kerkuilen en 24 nestjongen van torenvalken geringd.

Van de ooievaar heb ik 3 nesten met totaal 8 jongen geringd.

Dit jaar heb ik vaker gevangen in de **tuin** achter de boerderij. Dat leverde flinke aantallen kool- en pimpelmezen op (resp. 397 en 452), waaronder een pimpelmees met een ring uit Lithouwen.

De **totale jaarvangst** van geringde vogels in 2019 was **5979**.

- **Nestkasten.**

De 70 nestkasten op landgoed Oldhorst te Oldebroek en de 40 nestkasten op De Zoom in Doornspijk werden dit seizoen weer 4 keer gecontroleerd. Nestjongen van bonte vliegenvangers, boomklevers en enkele mezensoorten werden geringd. De geplaatste markerkorfjes functioneerden opnieuw goed en meer nestjongen zijn uitgevlogen, w.o. een prachtig broedsel van gekraagde roodstaart met 6 jongen.

- **Ringatlas / Vogeltrekatlas.**

Inmiddels is de digitale Vogeltrekatlas online. Wie inlogt op www.vogeltrekatlas.nl komt in een menu waarin alle Nederlandse vogels

ingetoetst of aangeklikt kunnen worden. Alle terugmeldingen worden dan zichtbaar en men kan andere gegevens oproepen. Er is een korte tekst bij waarvan Bennie er inmiddels 7 heeft geschreven. De Vogeltrekatlas in boekvorm heeft tot nu toe geen prioriteit.

- In 2019 is 15 keer een **lezing** gegeven. Bovendien werd er in de herfstvakantie op het Boerderijmuseum te Oldebroek tweemaal een presentatie gegeven over “Boerderijvogels” voor groepen schoolkinderen.
- In december 2018 is een **artikel** voor Limosa geschreven en afgerond met als titel: “Het opvetten van Boerenzwaluwen voorafgaand aan de najaarstrek in Nederland.” Dit artikel is gepubliceerd in Limosa nr. 92-1 2019.
- **Medewerking Zoönosenproject Vogeltrekstation.**
In 2019 zijn opnieuw bloedmonsters genomen van diverse vogels. Bij 1 merel werd het usutu-virus vastgesteld.

Werk in het buitenland.

- Er wordt nog steeds gewerkt aan een **artikel** over plaatstrouw van boerenzwaluwen aan hun slaapplaats in Zambia, samen met Rob Bijlsma. Op zijn verzoek zijn nog weer gegevens toegevoegd over aantalsopbouw van de slaapplaatsen en de regenval in die perioden, teneinde het artikel meer inhoud te geven. Hopelijk wordt het in 2020 afgerond.
- In 2019 zijn er geen buitenlandse reizen gemaakt.
- **Fotografie.**
Nieuwe foto's zijn opgestuurd naar fotobureau Buiten-Beeld. Inmiddels zijn er een aantal gebruikt. Via de link op www.boerenzwaluw.nl onder **Foto & Video** kunnen deze bekeken worden.
- **Toekomstplannen.**
Begin mei 2020 is samen met bestuurslid Benno een ringreis gepland naar het Italiaanse eiland Ponza. In het voorjaar organiseert de Italiaanse ringcentrale het voorjaarsproject Kleine Eilanden (Progetto Picco Isola), waar op verschillende eilandjes in de Middellandse Zee trekvogels tijdens hun voorjaarstrek gevangen en geringd worden. Ervaren ringers kunnen daaraan hun steentje bijdragen.

Bennie van den Brink.